

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

II. An distinguantur realiter essentia rei possibilis, & existentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

esse quid physicum aliud physicè esse, cum enim cognosco Petrum possibilem nondum productum, cognosco quid physicum, quod physicè tunc temporis non est, sed obiectivè tantum. Alia plurima obiciuntur, quæ omnia reducuntur ad hæc quæ iam solvimus, & aliam non continent difficultatē, sed eandem diversis modis propositam. Latè etiam inter meam conclusionem explicandam doctrinam tradidi ad omnia soluenda, quæ in hac materia possint occurrere, & obiectioes plures præoccupavi explicando terminos, ex quorum confusione procedunt.

PUNCTUM II.

An distinguantur realiter essentia rei possibilis, & existentia.

I Sæpe sepius indiscriminatim his terminis *res possibilis* & *essentia*, auctores utuntur, & veriusque significatum existentia opponunt, & ens ut possibile essentiam appellant, cui existentiam superaddunt, aliquando verò tantum opponunt rei existenti eandem ut possibilem, & essentiam quidam in possibilem, & existentem, quæ placet notare ne terminorum confusione confusè procedat disputatio.

2 Existentiam distinguunt ab essentia, quæ per se ipsam existentiam constituitur existens tanquam per aliquid reale superadditum defendunt Thomistæ omnes ita Caiet. Capr. Ferr. Agid. Fland. & Soncin. apud P. Soar. & P. Albert. postea citandos, quos sequuti sunt P. Molin. p. 1. q. 3. art. 4. ad 2. & P. Albert. de Prædic. substantia disput. 2. q. 1. Essentiam non distinguunt ab existentia distinctione reali, sed tantum ex natura rei docent Scotus in 3. dist. 6. q. 1. & P. Fonseca. tom. 1. Metaph. lib. 4. c. 2. q. 4. sect. 1. Verumtamen plerique Fonseca & non pauci Scotum interpretantur de distinctione tantum rationis.

3 Existentiam nullâ distinctione, neque reali, neque ex natura rei distinguunt ab essentia defendunt innumeri Doctores, quorum longum syllabum invenies apud P. Soar. disp. 3. Met. sect. 1. n. 12. qui eandem amplectitur sententiam, Consequuntur P. Valq. 1. 2. disp. 179. n. 6. P. Val. tom. 1. disp. 1. q. 4. p. 4. P. Pereir. 6. Physic. c. 4. P. Alarc. tr. 6. disp. 1. c. 2. n. 4. P. Rub. 1. Physic. tr. 1. de materia prima q. 4. n. 6. P. Hurt. disp. 8. sect. 4. sub 1. P. Arriag. disp. 2. sect. 3.

4 PRIMA CONCLUSIO. Existentia iam producta non distinguuntur physicè, neque propriè loquendo physicè identificatur cum essentia purè possibili, neque eadem ratione formali existentia, ut purè possibili, ea ratione quæ præcesserit per totam æternitatem antequam in tempore per veram actionem produceretur. Hæc conclusio ex doctrina tradita Puncto præcedenti clarè deducitur. Id quod est purè possibile nondum physicè existens in actu secundò, physicè non est simpliciter, sed cum addito: ergo physicè neque potest esse distinctum ab alio eo modo, quo in se non est, neque potest habere esse distinctum, quod non habet esse: ergo enti purè possibili tantum potest convenire identitas & distinctio conditionatè eo modo, quo illi competit esse, quod casu quo esset, esset distinctum, vel identificatum, haberet identitatē, vel distinctionem. Ex hac conclusione inferes rem existentem non identificari cum ipsa ut possibili, in mensura præcedenti existentiam, sed se habere respectu illius sicuti illud quod est, respectu illius quod non est, quia ratione se habet existentia respectu puræ possibilitatis, & essentia possibilis.

5 SECUNDA CONCLUSIO. Essentia possibilis, & possibilitas rei nondum existentis eo modo, quo sunt secundum illud esse conditionatum, quod habent, sunt identificatae cum existentia, ita ut eo modo, quo est illud esse rei possibilis, seu essentia sub conditione, sub eadem sit existentia. Probo hanc conclusionem: Essentia in statu absoluto posita est identificata cum existentia: ergo eademmet essentia in statu conditionato erit identificata cum existentia; implicat enim ea quæ absolute existentia sunt identificata sub aliqua conditione reali non esse identificata, & hæc est legitima consequentia: rationale absolute existens est identificatum cum animali: ergo si rationale existat, existet identificatum cum animali, non enim diversa concipiuntur prædicata in statu absoluto, quam in statu conditionato eiusdem rei conditionatæ existentis. Pendet huius conclusionis exacta probatio ex illo ante-

cedenti, esse simpliciter existentia actualis, seu rei possibilis est identificatum in statu absoluto cum existentia, quod conclusione immediatè iam trado, & ex professo probo.

TERCIA CONCLUSIO. essentia actualis, seu rei existens non dicit existentiam superadditam essentia, sed simplicissimam entitatem, in qua essentia, & existentia concipitur. Probo: modus existentia, quem contingit sententia oposta habet essentiam, & sua prædicata essentialia ut omnes admittunt. De hoc inquiri, an habeat essentiam distinctam à ratione formali, per quam existit, vel non? Si illam habeat, planè in infinitum abibimus: si non, sic arguo. Essentia illius modi non indiget essentia superaddita ut sit in tempore: ergo neque essentia hominis. Respondent auctores opposita sententia disparē esse rationem, quia ille modus est ratio existendi per suam essentiam, ac proinde non indiget modo superaddito, ut existat, sicuti præsentia non indiget modo superaddito, ut sit præsens: homo verò, & reliquæ entitates non sunt rationes existendi, ac proinde indigent alio modo. Contrà: ego intendo probare essentiam hominis esse suam formalissimam rationem existendi, & sic arguo à paritate illius modi: ille modus habet prædicata essentialia ab æterno eodem modo, seu in eodem sensu, ac illa habet homo, & eadem ratione, quæ verum est dicere, homo non existit in hoc tempore, in quo antecederet potuit existere; eadem ratione verum est dicere de illo modo, modus ille non existit in hoc instanti, in quo antecederet potuit existere: ergo idem est fundamentum ad concipiendum modum illum cum indifferentia ad existendum, & non existendum, ac ad concipiendum essentiam hominis cum indifferentia: ergo sicuti ex prædicatis indifferentibus inferimus essentiam hominis non esse rationem existendi, sed habere existentiam superadditam sic ex eadem indifferentia debemus inferre modum illum non esse rationem existendi, sed indigere existentia superaddita, aut melius inferre: hæc indifferentia non arguit rationem superadditam existendi, in modo illo, quem constituit opinio distinguens essentiam ab existentia: ergo neque illam arguet in ipsa essentia: ergo sine fundamento dicitur admissa, hac indifferentia quæ cūque illa sit, essentiam habere rationem existendi superadditam. Modum illi incipientem in tempore ab æterno habuisse suam essentiam eodem modo, quo dicitur illam habuisse hominem, sic probabo. Ideo dicimus hominem ab æterno habere suam essentiam, quia ab æterno est verum dicere, homo est animal rationale: & ideo dicimus ab æterno fuisse possibilem, quia quocumque instanti æternitatis potuit à Deo produci: sed similiter ab æterno fuit verum dicere, modus ille, & formalissima existendi ratio, & ultima essentia actualitas in quocumque instanti æternitatis potuit à Deo produci: ergo ab æterno habuit suam essentiam: ergo ab æterno fuit possibilis cum indifferentia ad existendum, & non existendum: ergo eadem ratione philosophandum est de ipsa essentia, ac de illo modo, casu, quo admittatur, quod probat modum illum admittendum non esse, quia si modus ille per se ipsum existeret, sic essentia per se ipsam de facto existit, & ita non indiget modo illo, ut fiat existens: ergo omnino superflue ponetur, cum tantum inventus sit ad essentiam formaliter existentem constituendam.

Responder P. Albert. in Prædic. substantia disput. 1. q. numero 34. essentiam existentem non habere esse actuale ab æterno, sicuti illud habet essentia lapidis, & ita essentia lapidis esse indifferentem antequam recipiat existentiam, ut illi habenti iam suum esse actuale adveniat, vel non adveniat existentia, quam indifferentiam non habet essentia illius modi, quæ non habet ab æterno aliquod actuale esse: reddit disparitatem; essentia, v.g. lapidis ait Albert. debet supponere aliquid ab æterno, ratione cuius non repugnet existere, quod non potest esse aliud præter esse actuale ipsius essentia, essentia verò existit lapidis ex eo præcisè, quod supponat esse actuale essentia lapidis intelligitur non repugnans, quia per illud, esse formaliter constituitur lapis non repugnans ad existendum. quod est constitui non repugnantè existenti lapidis, & ita necessum non est existentia lapidis supponere esse actuale propriæ essentia, ut supponatur formaliter non repugnans. Doctrinā huius solutionis latè impugnavi Puncto præcedenti, ubi probavi nullā essentia rei creatæ habere ab æterno aliquod esse actuale absolute. Secundò illam impugno, quia si essentia creaturæ necessarium esset illud esse actuale ut distingueretur à chimæra

à chimæra, & fieret ab æterno possibilis, illo etiam indigeret essentia illius modi, quæ non posset distinguì à chimæra, neque constitui non repugnans per esse actuale essentia distincta realiter ab illo modo, & ab illius essentia, quod sic probò. Essentia illius modi per se ipsam est non repugnans, & per se ipsam distinguitur à chimæra, quælibet enim entitas per prædicata essentialia, per quæ in se constituitur, in se distinguitur ab omni alio: ergo essentia modi non constituitur non repugnans, neque distinguitur à chimæra per aliquid realiter distinctum ab ipsa: ergo non constituitur non repugnans, neque distinguitur à chimæra per esse actuale essentia, quod realiter distinguitur ab essentia existentia, & ab ipsa existentia indistincta realiter à sua essentia.

8 Huic argumento putant RR. satisfecisse D. Thom. 1. p. q. 6. art. 3. ad 3. ex eo, quod dixerit bonitatem non indigere alia bonitate, ut sit bona, quia dicitur bona sicut & ens; hac autem ratione (sunt RR. verba) quia est, & aliquid non quia ipsa aliquo sit: unde hac ratione dicitur bona, quia est aliquid bonum, non quia ipsa habeat aliquam aliam bonitatem, quia sit bona, ita existentia est, ut quo aliquid est, non quia ipsa sit id, quod est.

9 Duo inuenio in hac solutione, primum est doctrina Angelici Doctoris, videlicet bonitatem non indigere alia bonitate, ut bona constitutur, sed per se ipsam esse aliquid bonum, quod ego eodem modo transfero ad existentiam, seu ad ipsum ex se actuale essentia, quod Thomista in esse actualis, & existentis dicunt constitui per aliquid superadditum, & intendo probari non posse transferri ad existentiam superadditam, quam Thomista assignant; Dicimus, actionem non indigere actione alia, ut dependeat ab hoc principio actiuo, quia per suam entitatem essentialiter ab hoc principio dependet, & nullam indifferentiam habet, ut dependeat ab hoc, vel illo, terminum verò dicimus dependere ab hoc principio media alia actione, seu causalitate, qua indifferentis est, ut hoc principio actiuo dependeat, & ita indiget determinatiuo superaddito. Sicuti de actione philosophamur de vnione, & sicuti de termino producto de extremo vnito; Eademque ratio, quæ de actione, & vnione dicitur non indigere alia actione dixit optimè S. Thomas bonitatem non indigere alia bonitate. Quod autem non possint Thomista ita discurrere de existentia superaddita argumento ad homines desumpto sic probat.

10 Ne iterum reddas ad solutionem petitam ex eo quod sicut bonitas non indiget alia bonitate, nec actio alia actione, ita nec existentia alia existentia; argumentum instituo ad probandum modum illum à Thomistis assignatum, quam vocant existentiam, talem non esse, & contra eos instituo idem argumentum, quod ipsi formant ad probandum essentiam non esse sui existentiam, si enim valeret respondere modum illum esse existentiam, & ita non indigere alia existentia, sic etiam dicere valebit essentiam esse ipsam formalissimam existentiam sui physice loquendo, & ita non indigere alia existentia.

11 Respondebis: existentiam iam productam indifferentem non esse, ut existat ut *quo*, sed essentialiter, & necessario posse ipsam exercere suum munus constituendi essentiam formaliter existentem. Idem dico ego de essentia producta, seu de actuali, & iam constituta in eo statu, in quo Thomista asserunt subiacere existentia, de illa enim procedit questio, ut notant RR. Thomista non illa ut habentes solum esse obiectiuum, & puræ possibilitatis, in quo statu non est simpliciter ens, & differt à se ipsa iam producta, sicut id, quod non est ab eo, quod est.

12 Aliud, quod in hac solutione inuenio est existentiam non esse id quod est, neque esse ens, ut *quod*, sed ut *quo*, iuxta quam doctrinam asserunt Thomista existentiam esse modum essentia, & illius affectionem, & ita non habere essentiam distinctam à re illa cuius est existentia. Mirabilis entitas, quæ physice, & realiter ab alia distinguitur, non solum numericè, sed etiam specificè, essentia rei non distinguitur ab entitate physica rei, entitas enim physica, & essentia solum distinguuntur in modo significandi, quælibet enim entitas per se ipsam constituitur, & constitutum cuiusvis sue res, siue modus sit ab ipso non distinguitur: ergo si existentia hominis distinguitur ab essentia hominis, ita & constitutum essentia hominis ab ipsa hominis essentia distingui debet: ergo eandem distinctionem habet essentia existentia, quæ ab illius

Francisc. de Oueda, Philosoph. tom. 1. l.

constitutiuo non distinguitur: Neque ex eo quod sit modus essentia inferitur non habere essentiam, quia essentia existentia bene valet concipi modus.

Eandem conclusionem à priori probat P. Soar supra, & ex illo recentes omnes: non potest aliquid constitui intrinsecè, & formaliter in ratione entis per aliquid ab illo distinctum: ergo non potest essentia hominis, v.g. constitui formaliter ut ens simpliciter per existentiam ab illa distinctam. Consequentia est legitima: probò antecedens, & procedat argumentum. Quidquid distinguitur ab alio distinguitur tanquam ens ab ente: ergo utrumque extremum, ut condistinctum ab alio est ens: ergo non constituitur per aliud in ratione entis. Confirmatur: nihil potest distinguì in ratione talis per illud, à quo non constituitur in ratione talis: ergo non potest ens in ratione entis distinguì per illud, à quo in ratione entis distinguitur: ergo ens non constituitur in ratione entis per illud, à quo in ratione entis distinguitur. Ex hoc antecedenti redeo ad consequens primò illatum: ergo essentia hominis non potest constitui in ratione entis simpliciter per existentiam ab illa distinctam. Pergo ulterius: ergo neque in ratione existentis. Probo consequentiam: ens simpliciter, & existens formalissimè sunt idem: ergo quod non constituitur per aliud distinctum in ratione entis simpliciter, non potest per illud in ratione existentis constitui. Consequentia est legitima: Antecedens latè probaui Punct. præcedenti tum ratione, tum autoritate Philosophi, Doctoris Angelici. Memineris, quæ tradidi de ente purè possibili non existente, quod dixi non esse ens simpliciter, neque de illo posse dici quod sit sed quod esset.

Tertiò probatur eadem conclusio. Essentia actualis Petri existentis, ut condistincta ab existentia superaddita, quam illi impingit opinio, contra quam agimus est ens creatum, & productum: ergo ut distincta ab existentia superaddita terminat actionem, ex vi cuius producit: ergo ut distincta ab illo modo constituitur existens. Probo consequentia: eo ipso quod illud supponebatur possibile terminet actionem præcise ex vi actionis recipit esse, & constituitur formaliter extra causas, & ex vi actionis extrahitur ab esse potenciali, seu virtuali, quod habebat in causis ad proprium suum esse: ergo ex vi actionis, quam terminat, constituitur condistinctum ab ente purè possibili, & formaliter existens, quia formaliter existere tantum importat habere esse formaliter in se, esseque constitutum extra causas, & condistinctum ab ente possibili. Essentiam hominis, ut condistinctam ab existentia, debere terminare actionem probatur efficaciter ex eo, quod sit aliquid reale distinctum à Deo, quidquid enim est, & non est Deus, est dependens à Deo per veram actionem, & ab illo productum, ut probabam Puncto præcedenti Patrum autoritate & ratione à priori; tum etiam ab inconuenienti, quia sequeretur humanitatem Christi existentem per existentiam Verbi in opinione illorum, qui distinguunt essentiam ab existentia, nullà ratione posse dici creatum, neque dependentem à Deo tanquam à causa efficienti, cum Verbi existentia, per quam existit, creata non sit, neque à Deo dependens in genere causæ efficientis, ac proinde si natura Christi secundum suam essentiam, non dependet, neque secundum existentiam dependebat à Deo in genere causæ efficientis.

Obijciunt primò Thomista: Deus solum existit per suam essentiam: ergo creatura existit per modum superadditum ab essentia distinctum. Retorque argumentum ad ipsam existentiam, quam dicunt Thomista existere per se ipsam, & per suam essentiam eo modo, quo nos dicimus existere essentiam quam illi à modo existendi distinguunt. Resp. Deo esse essentialiter existentiam ab æterno, & in æternum, ita ut non potuerit non existere, quod nulli creatura conuenit, quia quælibet potuit antecedenter non existere in illa mensura, in qua existit, & de facto per totam æternitatem non existit, in quo sensu tantum Deus dicitur existens per essentiam, hoc est, existens indefectibiliter & non potens neque antecedenter in aliqua mensura non existere. Alius verò modus existendi defectibiliter per suam entitatem, seu per suam essentiam in illa mensura, in qua contingenter existit, non est supra perfectionem creatura, potius omni creatura, quæ de facto existit, competere necesse est. Instabis: implicat existentiam conuenire entitati creatæ per suammet entitatem, & per suam essentiam, & conuenire

contingenter, posseque illi aliquando non conuenire: ergo si creatura existit per suam entitatē, & per suam essentiam, implicat illi contingenter conuenire existentiam, & posse hanc ab illa separari. Respond. duplici modo posse intelligi formam aliquam contingenter conuenire subiecto, & posse ab illo separari. Primum si supposito subiecto, subiectum illud quod realiter est, in illa mensura in qua est, possit esse realiter priuati tali formā, & esse sine illa. Secundum si forma tantum possit non conuenire subiecto, seu separari ab illo, in illa mensura, in qua subiectum non est, ita ut tantum deficiente subiecto possit illi deficere forma, quod proprie non est posse separari formam à subiecto, seu subiectum à forma, quia separari hoc ab illo dicit hoc esse sine illo, quod importat esse positum huius, & negationem illius, ut afficientis hoc: quando verò utrumque extremum definit esse neutrum ab alio separatur, neque potest illorum aliquid dici separatim, aut coniunctum, quia quod non est, neque est separatim, neque coniunctum. Prior separationis modus opponitur cum forma, quæ conuenit subiecto per propriam huius entitatem, seu essentiam, & conuenire non potest existentia rei creatæ respectu essentia, quam afficere dicitur, quia eo ipso quod physicè & realiter datur essentia hominis: datur illius existentia. Posterior separationis modus, quem dixi proprie non importare separationem potest conuenire formæ creatæ, etiam si hæc subiecto per suam essentiam conueniat, quia potest deficere tale subiectum, & consequenter essentia subiecti, & totum illud, quod subiecto conuenit per suam essentiam. Hoc posteriori modo potest separari existentia creata ab essentia, à qua non distinguitur, non tamen existentia diuina à propria essentia, quia cum implicet deficere essentiam diuinam, & actu non esse, implicat existentiam deficiente essentia deficere, & potiori ratione non deficiente essentia, quia id etiam conuenit cuicumque existentia creatæ, quæ non potest deficere dum permanet essentia creata, licet possit deficere simul cum eadem essentia, cuius dicitur existentia, corrupto enim ligno tam illius essentia, quam existentia definit esse. Instabis: essentia sunt ab æterno, & indefectibiles: ergo existentia definit esse permanente essentia. Respondeo nullam essentiam creaturæ, neque aliquod prædicatum illius physicè fuisse ab æterno, aut esse indefectibile, sed omnia physicè fuisse in tempore, & posse deficere secundum esse reale. Dicuntur autem esse ab æterno obiectiue, & conditionaliter modo explicato Puncto præcedenti num. 12. ubi dixi quid importent propositiones, quas æternæ veritatis vocamus.

16 Obiicies secundò: Essentia Petri existentis, quæ nunc est, est eadem cum essentia ipsius Petri, quæ fuit ab æterno, sed existentia Petri distinguitur ab essentia ipsius Petri, quæ fuit ab æterno: ergo distinguitur ab existentia, quæ nunc est. Retorque argumentum ad Thomistas in essentia modi existendi, quæ fuit ab æterno sine existentia talis modi. Respondeo essentiam Petri nunc existentis non esse eandem cum existentia Petri, quæ fuit ab æterno, non quia sit distincta, sed quia ab æterno non fuit essentia Petri, & implicat aliquid esse idem cum illo quod non est. Eadem ratione minorem nego, videlicet existentiam Petri distingui ab essentia Petri, quæ fuit ab æterno, quia, ut iam dixi, essentia Petri non fuit ab æterno. Itaque sicut fieri non potest argumentum: existentia Petri non fuit ab æterno identificata secum ipsa: ergo modo non est secum ipsa identificata, quia non habuisse ab æterno identitatem secum ipsa, ex eo tantum est, quod non fuerit ab æterno: ita non potest fieri argumentum: existentia Petri non est ab æterno identificata cum essentia Petri: ergo modo non est identificata cum essentia Petri, quia ex eo præcisè non fuit ab æterno hæc identitas, quia neque ipsa existentia, neque essentia Petri fuerunt ab æterno, ita ut si ab æterno fuisset essentia Petri, ab æterno fuisset ipsius existentia cum essentia identificata.

17 Obiicies tertio: Petrum existere hodie, & existere cras, non sunt idem, quia possunt separari: ergo existentia hodierna distinguitur ab existentia crastina: ergo Petrus non habet eandem existentiam hodie, ac habebit cras; & tamen habet eandem essentiam: ergo essentia distinguitur ab existentia. Resp. existere hodie Petrum, & existere cras, distingui, non per existentiam, quæ est hodie, & quæ erit cras, sed per durationem illi superadditam siue intrinsecā, siue extrinsecam. Existere enim hodie est quoddam concretum, quod super existentiam addit durationem hodie-

De existentia & possibilitate entis.

nam, & existere cras est concretum, quod supra eandem existentiam addit durationem crastinam, & cum hæc durationes distinguuntur, distinguuntur concreta ex vi illarum non per subiectum, sicuti existere Petrum Matriti, & existere Toleti distinguuntur, non per distinctionem existentia, quæ est eadem Matriti, & Toleti, sed per præsentiam, quam dicit existere Matriti distinctam ab illa, quam dicit existere Toleti, seu hoc concretum existens Toleti.

Obiicies quartò: Relatio transcendentalis effectus, seu causa respicit terminum, ut possibile, & non ut existentem: ergo possibilitas distinguitur ab existentia. Probo consequentiam. Possibilitas necessariò terminat relationem, & non existentia: ergo distinguuntur, aliis eadem entitas terminaret, & non terminaret. Eodem modo potest retorqueri argumentum: effectus respicit existentiam causæ ut possibile, & non ut existentem: ergo existentia distinguitur à sua possibilitate, & sic in infinitum abibimus. Resp. hoc argumentum opportunius fieri ad probandum non dari relationes transcendentales in causis ad suos effectus, vel illas non terminari ad possibilitates puras effectus, sed etiam ad illorum existentias, quàm ad probandum essentiam ab existentia distingui: expendam hoc argumentum Contr. 10. Punct. 6. ubi probabo causas transcendentales referri non ad possibilitatem effectuum ab existentia præcisi, sed ad formalissimam rationem existendi.

Obiicies; existentia est accidens respectu essentia: ergo ab illa distinguitur. Confirmatur, hæc propositio *Petrus est rationalis est essentialis*, & hæc propositio *Petrus est existens*, est accidentalis: ergo prædicata realiter distinguuntur, implicat enim idem esse essentiam, & accidens respectu eiusdem subiecti. Respondeo; existentiam esse accidens prædicabile respectu Petri, non tamen accidens prædicamentale, ut patet in hac propositione *Petrus est sensibilis*, quam dicunt omnes pertinere ad quantum prædicabile, & omnes qui asserunt potentias non distingui ab anima asserunt rationale, & sensibile identificari. Quod autem hæc propositio *Petrus est rationalis sit essentialis*, & accidentalis ista *Petrus est existens sit accidentalis* non arguit distinctionem realem prædicatorum, sed distinctionem modum prædicandi, & distinctam significationem copulae est in prædictis propositionibus, quia in hac propositione *Petrus est rationalis* copula est habet significationem diminutam ratione prædicati adiuncti, ut contingit in omnibus propositionibus æternæ veritatis, in hac vero *Petrus est existens* copula est sumitur in rigorosa, & propria illius significatione, & ita accidentalis dicitur ex eo quod sit contingens Petrum esse, aut non esse, & sicut contingens est Petrum esse, sic contingens est Petrum esse rationalem, nam quod non est non est rationale.

PUNCTUM III.

An essentia distinguatur ab existentia formaliter per rationem.

Existentiam rei instar accidentis concipi respectu causæ essentia, & esse accidens metaphysicum illius est certum apud omnes Scholasticos, qui propositiones has *Petrus est existens*, & *homo est existens*, ad quantum prædicabile reducant, & non illis æternam tribuant veritatem, sicuti tribuitur huic propositioni *Deus est existens*, quo sensu omnes dicunt existentiam Deo essentialiter competere, & accidentaliter omni creaturæ, quia Catholici affirmant Deum ita existere, ut nullo euentu posset non existere, & creaturam de facto existentem potuisse antecederet non existere. Hinc fit ex parte actus seu ex modo concipiendi omnes teneri distinctionem aliquam assignare inter essentiam, & existentiam creaturæ, quam inter existentiam, & essentiam Dei non teneantur concedere, in quo sensu verum est, quod ait P. Soar supra n. 16. docuisse omnes Theologos, videlicet distinctionem rationis inter essentiam, & existentiam reperi, quam nullus non admittit. Verum idem Soar. ibid. asserit distinctionem hanc non ab omnibus eodem modo explicari, quapropter iure quærimus an hæc distinctio sit tantum ex diuerso modo significandi eandem formalitatem, ita ut tota illa consistat in modo cognoscendi, vel an ex parte obiecti appareat aliqua formalitas in cognitione terminata ad existentiam, quæ non appareat in cognitione ter-